

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117209473
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8117209473.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, právne zastúpený A.. Jozefom Karabašom, advokátom so sídlom v Sabinove, Ružová 10, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody 13.444,86 eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 02.12.2019 č.k. 25C 11/2017-107 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Mení rozsudok v jeho vyhovujúcej časti tak, že žalobu o zaplatenie sumy 500 eur z titulu časti trov právneho zastúpenia v trestnom konaní zamieta.

Mení rozsudok vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie tak, že žalovanému sa priznáva náhrada trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

Žalovanému sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že

I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 500 Eur, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu zamieta,

III. priznáva žalovanému právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 92 %, ktorý je žalobca povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude presne vyčíslená výška náhrady trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca svojou žalobou podanou na tunajšom súde dňa 03.04.2017 žiadal súd, aby zaviazal žalovaného na úhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9 000 Eur z titulu, že výkonom väzby došlo k neprimeranému zásahu do jeho občianskej a ľudskej dôstojnosti, v značnom rozsahu bola znížená jeho česť, povesť, dobré meno a postavenie a taktiež mu bola spôsobená nenapraviteľná ujma v osobnej sfére, rodinnom a pracovnom prostredí. Zároveň žiadal sumu 2 700 Eur ako stratu na zárobku za obdobie trvania väzby, pričom vychádzal z počtu pracovných dní strávených vo väzbe (274), ktoré vynásobil minimálnou hodinovou mzdou zamestnanca za príslušné obdobie. Taktiež žiadal sumu 1 744,86 Eur z titulu finančného plnenia, ktoré zaplatil za právne zastúpenie v trestnom konaní. Náhradu nemajetkovej ujmy si uplatňoval podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Svoj nárok odôvodňoval tým, že bol trestne stíhaný vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn.

6T/13/2010. Uznesením sudcu tunajšieho súdu pre prípravné konanie 0Tp/72/2010 zo dňa 25.06.2010 bol žalobca z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť 23.06.2010 a trvala do 24.03.2011, kedy bol na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove 1Tos/16/2011-341 zo dňa 24.03.2011 z väzby prepustený. Okresný súd v Prešove rozsudkom 6T/13/2010 zo dňa 23.01.2013 žalobcu spod obžaloby oslobodil. Krajský súd uznesením 2To/17/2013 zo dňa 03.10.2013 zamietol odvolanie okresného prokurátora a potvrdil rozsudok Okresného súdu. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.10.2013.

3. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil: Faktúru číslo SB XXXXXXXX, ktorou mu bola JUDr. A. E. - advokátom fakturovaná suma 1 744,86 Eur ako trovy obhajoby. K tejto faktúre bolo pripojené vyčíslenie náhrady trov konania, pričom je zrejmé, že ide o vyčíslenie trov obhajoby za obdobie od 07.04.2011 do 14.10.2011. Žalobca ďalej na pojednávaní predložil kópiu výpisu z účtu JUDr. A. E. zo dňa 05.02.2018, pričom v tento deň mu z titulu vyššie uvedenej faktúry bola na tento účet poukázaná suma 500 Eur. Mimo tejto sumy 500 Eur už ďalšia úhrada uskutočnená nebola, ale už samotným vystavením faktúry má žalobca za to, že bolo zasiahnuté do jeho majetkovej sféry. Žalobca súdu predložil rozhodnutia v trestnej veci 6T/13/2010.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že štát zodpovedá za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. za súčasného splnenia zákonných podmienok, ktorými sú existencia zákonného titulu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi škodou a zákonným titulom. Tieto podmienky musia byť bezpečne preukázané. Žalovaný uviedol, že žalobca nespĺnil zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody. Žalobca svoj nárok odvíja od rozhodnutia o väzbe 0Tp/72/2010 zo dňa 25.06.2010, pričom z dôvodu, že neskôr bol oslobodený, považuje vykonanú väzbu za nedôvodnú a nezákonnú. Žalovaný považoval rozhodnutie o vzatí do väzby za zákonné, pričom poukázal na skutkové okolnosti vzatia do väzby a skutočnosť, že v čase brania do väzby aj podľa súdu existovali zákonné dôvody na väzbu. Poukázal na to, že žalobca bol podozrivý zo zločinu sexuálneho zneužívania a sexuálneho násillia voči svojej dcére, a teda jeho vyňatie z jej blízkosti bolo vzhľadom na v danom čase vykonané dokazovanie dôvodné. Žalovaný poukázal tak na nemennú výpoveď poškodenej, výpoveď učiteľky, ako aj vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatria.

5. Čo sa týka existencie škody a príčinnej súvislosti, žalovaný uviedol, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k vzniku samotnej škody a rozsahu náhrady. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, jej priznanie predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Nemajetkovú ujmu súd určuje vlastnou úvahou, ale tento postup podlieha hodnoteniu. Základom pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy by malo byť zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Tu je tiež potrebné dôsledne vziať v úvahu okrem iného tiež vplyv ostatných satisfakčných prostriedkov, ktoré by mohli byť v danej veci použité na zmiernenie následkov zásahu do osobnosti sféry žalobcu. Priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy potom prichádza do úvahy až v momente nedostatočnosti iných foriem možného zadosťučinenia a nápravy spôsobenej ujmy. Podľa žalovaného žalobca nijako nepreukázal zdravotné problémy spojené s pobytom vo väzbe. Poukázal tiež na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, pričom týmto predpisom je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Podľa § 6 tohto zákona, celková suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. Pokiaľ v roku 2010 bola minimálna mzda vo výške 307,70 Eur a v roku 2011 vo výške 317 Eur, 50-násobok minimálnej mzdy by bol v roku 2010 vo výške 15 385 Eur a v roku 2011 vo výške 15 850 Eur. Pokiaľ by teda pri maximálnom trvaní väzby 48 mesiacov mohla byť maximálna náhrada za túto väzbu poskytnutá v roku 2011 vo výške 15 850 Eur, potom by za 9 mesiacov, ktoré žalobca strávil vo väzbe, mohol dostať maximálne 3 000 Eur. Žalovaný taktiež poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa výška požadovanej sumy taktiež javí ako neprimeraná. Európsky súd pre ľudské práva priznáva pri neporovnateľne závažnejších prípadoch nižšie sumy, než aké žiada žalobca.

6. Čo sa tejto majetkovej škody, žalovaný poukázal na to, že škoda musí byť preukázaná, pričom pod škodou sa rozumie aj ušlý zisk, ktorý požaduje žalobca. Nepostačuje len pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale musí byť isté, že pri pravidelnom behu vecí mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku škodnej udalosti. Žalovaný poukázal na to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že v čase vzatia do väzby bol v pracovnom alebo v

obdobnom pomere, za ktorý by mu náležala mzda, ktorú v dôsledku výkonu väzby nemohol poberať. Z uznesenia Okresného súdu o väzbe je zrejmé, že žalobca bol v čase vzatia do väzby nezamestnaný. Len možnosť, že ak by žalobca nebol vo väzbe, mohol v tom čase pracovať a poberať mzdu, nezodpovedá pojmovému obsahu škody vo forme ušlého zisku.

7. Čo sa týka trov právneho zastúpenia, ktoré požadoval žalobca, žalovaný poukázal na to, že žalobca nepreukázal úhradu týchto trov. Na pojednávaní dňa 5.2.2018 bolo preukázané, že prebehla čiastočná úhrada vo výške 500 Eur. Žalovaný tiež poukázal na to, že žalobca za zákonný titul podľa zákona č. 514/2003 Z. z. označil rozhodnutie o väzbe a nie rozhodnutie o vznesení obvinenia. Z vyčíslenej náhrady trov konania jednoznačne vyplýva, že nárok na náhradu škody si žalobca uplatňuje za úkony, ktoré advokát realizoval až po prepustení žalobcu z väzby. Prvý úkon je datovaný na deň 07.04.2011. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že vyčíslenie trov konania nie je v príčinnej súvislosti so zákonným titulom, ktorým je rozhodnutie o väzbe. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu 5MCdo/1/2011.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, výsluchom svedka - syna žalobcu, oboznámením s písomnými vyjadreniami žalobcu, oznámením o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 07.03.2017, predloženými listinami žalobcu, oboznámením s obsahom spisu tunajšieho súdu č. k. 6T/13/2010, ako aj ďalším spisovým materiálom a dňa 5.2.2018 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol.

9. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca.

10. Krajský súd v Prešove svojím uznesením č. k. 8Co/86/2018 - 85 zo dňa 3.5.2019 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. V odôvodnení krajský súd mimo iného uvádza, že v tomto konaní sa žalobca domáha náhrady škody z titulu nezákonnej väzby, ktorá trvala od 23.6.2010 do 24.3.2011. Svoj nárok na náhradu škody v žalobe odôvodnil tým, že právo na náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené, alebo bol spod obžaloby oslobodený.

Krajský súd konštatuje, že súd prvej inštancie zistil, že uznesením Okresného súdu Prešov pre prípravné konanie č. k. 0Tp/72/2010 zo dňa 25.6.2010 bol žalobca z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť dňa 23.6.2010. Po ukončení vyšetrovania bola za spomenuté trestné činy dňa 2.11.2010 okresnou prokuratúrou podaná obžaloba na Okresný súd Prešov. Väzba trvala do 24.3.2011, kedy bol žalobca na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 1ToS/16/2011-341 zo dňa 24.3.2011 z väzby prepustený. Po vykonaní dokazovania Okresný súd Prešov rozsudkom 6T/13/2010 zo dňa 23.1.2013 žalobcu spod obžaloby oslobodil. Krajský súd uznesením 2To/17/2013 zo dňa 3.10.2013 zamietol odvolanie okresného prokurátora a rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.10.2013.

Za tohto stavu, pri absencii podmienok uvedených v ust. § 8 ods. 6 citovaného zákona by bol naplnený základný predpoklad zodpovednosti a nároku. V ďalšom konaní je potrebné na základe doposiaľ vykonaného dokazovania zo strany súdu prvej inštancie prijať jednoznačný záver, či v tejto veci bola splnená základná podmienka zodpovednosti a nároku na náhradu škody, teda, či bol naplnený § 8 ods. 5 písm. b/, v spojení s ust. § 8 ods. 6 citovaného zákona a svoj záver náležitým spôsobom odôvodniť postupom vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP.

12. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní v tejto veci zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca bol uznesením vyšetrovateľa OÚJP PZ Prešov č. ORP-XXX/X-OVK-PO-XXXX zo dňa 24.06.2010 stíhaný pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť tak, že - v presne nezistený deň roku 2009 v rodinnom dome v T.. XXX, okres S., svoju mal. dcéru S. E., nar. XX.XX.XXXX pod zámienkou, že dostal anonymný list o jej vzťahoch s chlapcami, ktorý jej ukázal, sám napriek tomu, že povedala, že radšej pôjde na lekárske vyšetrenie, skontroloval, či je panna tak, že jej prikázal, aby si sadla na posteľ a rozťahla nohy, pričom prst svojej ruky vložil do jej pošvy, čo trvalo asi 5 minút,

- od presne nezisteného dňa v lete 2009 do 23.06.2010 v kuchyni a spálni rodinného domu č. XXX v T., okres S., hrozbou násillia nútil svoju maloletú dcéru S. E., nar. XX.XX.XXXX pravidelne, niekedy aj trikrát

denne s ním vykonávať orálny styk tak, že u neho došlo k výronu ejakulátu, ktorý nútil dcéru prehltnúť, pričom najmenej dvakrát jej za to dal peniaze, nútil ju, aby ho každé tri dni sexuálne uspokojila tak, že položil svoj pohlavný úd medzi jej obnažené prsia, pričom jej opakoval, že z nej bude dobrá „kurvička“, že mamu nemá, že je hlúpe neskúsené decko,

- dňa 23.6.2010 v ranných hodinách v rodinnom dome č. XXX v T., okres S., svojej mal. dcére S. E., nar. XX.XX.XXXX v ranných hodinách predtým ako mala ísť do školy dôrazne povedal, že keď príde domov z práce, tak ho má čakať na posteli okúpaná a či sa jej to páči, alebo nie, že si „to“ sám vezme, že ju bude nakrúcať, ako masturbuje, že z nej bude raz dobrá „kurvička“, že ju na mieste „pojebe“, pričom zo strachu pred týmto sa zdôverila v škole svojej učiteľke a uviedla, že radšej chce zomrieť, ako by sa vrátila domov.

13. Uznesením sudcu tunajšieho súdu pre prípravné konanie č. k. 0Tp/72/2010 zo dňa 25.06.2010 bol žalobca z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť dňa 23.06.2010. Po ukončení vyšetrovania bola za spomenuté trestné činy dňa 02.11.2010 Okresnou prokuratúrou podaná obžaloba na tunajší súd.

14. Väzba trvala do 24.03.2011, kedy bol žalobca na základe uznesenia Krajského súdu v S.e č. k. 1Tos/16/2011-341 zo dňa 24.03.2011 z väzby prepustený.

15. Po vykonaní dokazovania Okresný súd v S.e rozsudkom 6T/13/2010 zo dňa 23.01.2013 žalobcu spod obžaloby oslobodil. Krajský súd uznesením 2To/17/2013 zo dňa 03.10.2013 zamietol odvolanie okresného prokurátora a rozsudok Okresného súdu potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.10.2013.

16. Dňa 09.09.2016 podal žalobca na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosť na predbežné prerokovanie nároku o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. V tejto žiadosti si uplatnil náhradu v celkovej výške 13 444,86 Eur, tak ako v tomto konaní.

17. Ministerstvo spravodlivosti v svojej odpovedi zo dňa 07.03.2017 konštatuje, že žiadosť žalobcu bola predbežne prerokovaná, pričom jej nebolo vyhovené, pretože podľa názoru žalovaného je potrebné naplnenie viacerých predpokladov zákona, pričom v prípade žalobcu tomu tak nebolo. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a tvrdenou škodou.

18. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že „v dedine o ňom idú reči, pomaly ako o vrahovi. Nevie, či sa o ňom vedú reči vo vzťahu k oslobodzujúcemu rozsudku, alebo vo vzťahu k tomu, že dcéra klamala. Pokiaľ sa pýta tety, táto mu uvádza, že sa o ňom hovorí, že niečo urobil dcére a ľudia zazerajú. Čo sa týka kontaktov s ľuďmi v dedine, rozpráva sa so susedom. Má pocit, že ľudia stále zazerajú. Nechce chodiť ani do obchodu, aby si ľudia o ňom poza chrbát niečo nehovorili. V dedine je odpísaný. Ľudia si o ňom stále šušajú, že bol v base a že to urobil, aj keď to neurobil. Preukázať to nevie, má taký dojem“.

19. Žalobca tvrdil, že pred väzbou sa staral o brata a sestru, pričom sestra z dôvodu jeho neprítomnosti musela ísť do domova sociálnych služieb a brat mu narobil dlhy. Žiadne z týchto tvrdení žalobca nijako nepreukázal.

20. Vo veci bol vypočutý aj svedok E. - syn žalobcu, ktorý uviedol, že „čo sa týka otca, po návrate z väzby videl, že sa trápi, ale nepovedal to, keďže z jeho pohľadu by už neplnil tú úlohu ako rodič. Keď prišiel z väzby, ako keby to už nebol on. Čo sa týka ľudí, nebol svedkom žiadneho incidentu, avšak ľudia nikdy nepovedia pravdu do očí. Šepkali si. Vie to od najbližších kamarátov, ktorí mu to povedali. Otec teraz chodí domov asi raz za mesiac. Aj kvôli tomu, že nechce chodiť v dedine von, si našiel prácu v U.. Keď príde domov, volá ho, aby si išiel trošku sadnúť do baru alebo do pizzerie, ale nemá záujem.“

21. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 1 písm. a), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1 písm. c), § 8 ods. 5 písm. b), § 8 ods. 6, § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a dospel k nasledovným záverom.

22. Žalobca si svoj nárok uplatňoval z titulu rozhodnutia o väzbe v súlade s § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

23. Po vrátení veci na súd prvej inštancie je súd viazaný právnym názorom súdu odvolacieho. Tento v bode 39. svojho rozhodnutia uvádza, že po zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie, pri absencii podmienok uvedených v ust. § 8 ods. 6 citovaného zákona by bol naplnený základný predpoklad zodpovednosti a nároku. Súd teda vychádzal z toho, že všeobecný základ nároku žalobcu je daný, bez ohľadu na to, že žalobca si uplatňoval nároky z titulu rozhodnutia o vzatí do väzby, nie z titulu vznesenia obvinenia. Ostalo preukázať jednotlivé nároky, ich základ a výšku. Súd nezistil u žalobcu žiadny z dôvodov uvedených v § 8 ods. 6 citovaného zákona.

24. V predmetnom konaní si žalobca uplatňoval náhradu škody za stratu na zárobku a náhradu škody z titulu úhrady trov právneho zastúpenia a z titulu vzniku nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na charakter konania, teda sporové konanie, bolo na žalobcovi, aby tvrdil, aká škoda mu vznikla, v akej výške a aby tieto svoje tvrdenia náležite preukázal.

25. Čo sa týka náhrady škody, škodou sa chápe ujma, ktorá nastala alebo sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je možné ju objektívne vyjadriť v peniazoch. Uhradza sa skutočná škoda a to čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Skutočná škoda je ujma spočívajúca v zmenšení majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť na to, aby bol dosiahnutý majetkový stav existujúci pred vznikom škody. Ušlý zisk je ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá spočíva v tom, že v dôsledku škodnej udalosti nedošlo k zväčšeniu majetkových hodnôt poškodeného, ktoré bolo možné v prípade, že by nedošlo ku škodnej udalosti, odôvodnene očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971).

26. Žalobca vypočítal ušlý zisk, ako sám povedal, ako príjem, ktorý by dosiahol, ak by pracoval. Zároveň však potvrdil, že v čase, kedy bol vzatý do väzby, bol nezamestnaný a žiadny príjem, a to ani na úrovni minimálnej mzdy nemal. Taktiež nepreukázal to, že by mal sľúbenú prácu, a teda že by takýto príjem mohol mať. Vo vzťahu k náhrade škody - ušlého zisku teda žalobca nepreukázal základný predpoklad, teda že mu táto škoda vznikla. Žalobca nijako nepreukázal, že v prípade, ak by nebol vzatý do väzby, by takýto príjem mal. Súd teda žalobu v časti o zaplatenie sumy 2 700 Eur zamietol. Ani po vrátení veci vo vzťahu k tomuto nároku nič nové preukázané nebolo, súd teda opätovne nárok zamietol.

27. Žalobca si ďalej uplatňoval náhradu škody z titulu zaplatenia odmeny svojmu advokátovi za úkony právnej pomoci. Ako bolo v konaní preukázané, právny zástupca žalobcu len vystavil faktúru, pričom v čase podania žaloby suma zo strany žalobcu uhradená nebola. Až v deň posledného pojednávania bola právnenmu zástupcovi uhradená suma 500 Eur. Bol tu teda dôvod uhradiť škodu žalobcovi vo výške 500 Eur.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, pretože len vystavením faktúry žiadna škoda v majetkovej sfére žalobcu nevznikla.

28. Najväčšia položku, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatňoval, bola suma 9 000 Eur za nemajetkovú ujmu, ktorá mu v tomto konaní vznikla. Ani pri tomto nároku nedošlo k žiadnym zmenám zo strany žalobcu, teda k preukázaniu tohto nároku. Súd konštatuje, že žalobca nielenže neuniesol dôkazné bremeno a náležite nepreukázal, aká ujma mu vznikla, avšak neuniesol ani bremeno tvrdenia, keďže žalobca v konaní ani riadne netvrdil, v čom mala spočívať ujma, ktorej náhrady vo forme peňazí sa domáhal. Jeho tvrdenia a tvrdenia svedka - syna žalobcu, že po prepustení žalobcu z väzby sa život v obci, kde doteraz žalobca žil, stal neznesiteľným a z tohto dôvodu odišiel pracovať do Českej republiky, že ich ľudia v obci ohovárali, zazerali na nich, ostali len v rovine tvrdení, keďže tak žalobca, ako aj svedok uviedli, že nikdy nijaké slovné útoky, vyhrážky, alebo incidenty zo strany spoluobčanov nezažili. Boli to len pocity žalobcu a jeho syna, ktoré však nijako nepreukázali.

29. Paragraf 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. jasne uvádza, ako sa určuje výška nemajetkovej ujmy, ak by tu predpoklady pre jej priznanie podľa odseku 2 tohto paragrafu existovali. Tak ako je konštatované vyššie, žalobca ani riadne netvrdil, aké následky mu vznikli. Ak niečo tvrdil, žiadnym spôsobom to nepreukázal. Tvrdenia žalobcu, že z dôvodu vzatia do väzby sa nemohol starať o svoju sestru, ktorá bola umiestnená do domova sociálnych služieb, alebo že jeho brat, ktorý nadmerne požíva alkohol, neplatil elektrinu v dome, kde býval žalobca, čím mu vznikol dlh, preukázané neboli. Len skutočnosť, že žalobca bol vo väzbe, neznamená, že by mu mal súd priznať určitú sumu bez toho, aby žalobca niečo preukázal.

Súd uvádza, že už samotné oslobodenie žalobcu spod obžaloby je dostatočným zadosťučinením, a to vzhľadom na ujmu, akú mal súd preukázanú.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd žalobu, s výnimkou priznanej sumy 500 eur, v celom rozsahu zamietol.

31. Žalovaný v podanom odvolaní proti výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 500 eur a výroku o trovách konania navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil, alternatívne, aby rozsudok v napadnutých výrokoch zmenil a vyslovil, že žaloba sa aj v napadnutom rozsahu zamietla a žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

32. Poukázal ďalej na to, že všetky nároky na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré si žalobca v konaní uplatňoval, by mali byť podľa jeho tvrdení len v príčinnej súvislosti s tým, že bol vzatý do väzby. Preto aj trovy obhajoby by mali byť v takom prípade v príčinnej súvislosti so zastupovaním žalobcu pri úkonoch, ktoré jeho obhajca vykonal v súvislosti so vzatím žalobcu do väzby, resp. s predĺžením väzby žalobcu a výlučne v čase trvania väzby.

33. V zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné dôsledne rozlišovať medzi jednotlivými zákonnými titulmi. Pokiaľ žalobca za titul, od ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody, označil rozhodnutie o väzbe, nemožno prihliadať na uplatnené nároky žalobcu, ktoré nie sú v priamej príčinnej súvislosti s označeným zákonným titulom.

34. Napriek tomu, že žalobca označil za zákonný titul rozhodnutie o vzatí do väzby, nárok na náhradu trov obhajoby súd prvej inštancie priznal v súvislosti s úkonmi právnej služby, ktoré nie sú v príčinnej súvislosti so vzatím do väzby.

35. Z vyčíslenia náhrady trov konania, ktoré sú prílohou faktúry obhajcu žalobcu, jednoznačne vyplýva, že nárok na náhradu škody pozostávajúci z trov obhajoby v trestnom konaní si žalobca uplatňuje za úkony, ktoré obhajca realizoval až po prepustení žalobcu z väzby a týkajú sa zastupovania žalobcu na hlavnom pojednávaní v trestnej veci. Prvý úkon „prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom“ je datovaný na deň 7.4.2011. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že vyčíslené trovy konania nie sú v príčinnej súvislosti so zákonným titulom, ktorým je rozhodnutie o väzbe, nakoľko žalobca bol vo výkone väzby v období od 23.6.2010 do 24.3.2011.

36. Súd prvej inštancie však napriek absencii príčinnej súvislosti medzi uplatneným nárokom a označeným zákonným titulom tento nárok žalobcovi priznal.

37. Žalobca v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie, alternatívne, aby v napadnutej časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

38. Podľa názoru žalobcu je napadnutý rozsudok arbitrárny, vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľný pre nedostatočne zistený skutkový stav veci.

39. Čo sa týka námietok vo vzťahu k zamietnutiu žaloby pri nároku na náhradu škody zo straty na zárobku vo výške 2.700 eur za obdobie trvania väzby, uviedol, že v žalovanom prípade skutočnosť, že v čase vzatia žalobcu do väzby bol tento nezamestnaný, neznamená, že v prípade, ak by žalobca nebol vzatý do väzby, nedosahoval by pravidelný príjem v zamestnaní. Za riadneho chodu by žalobca mal zamestnanie a dosahoval by pravidelný príjem minimálne vo výške minimálnej mzdy, ktorú je zamestnávateľ povinný vyplácať zamestnancom v pracovnom pomere.

40. Skutočnosť, že v prípade, že by žalobca nebol vzatý do väzby, mal by zamestnanie, potvrdzuje fakt, že po prepustení z väzby si žalobca zamestnanie našiel a doteraz pracuje v zahraničí.

41. Vo vzťahu k nepriznaniu nároku na náhradu škody, ktorá pozostáva z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur, vzhľadom k tomu, že výkonom väzby došlo zo strany štátu k neprimeranému zásahu do žalobcovej občianskej a ľudskej dôstojnosti, v značnom rozsahu bola znížená jeho česť, povesť, dobré meno a postavenie a bola mu spôsobená nenapraviteľná ujma v osobnej sfére, rodinnom a pracovnom

prostredí, uviedol, že samotná skutočnosť, že žalobca bol skoro 9 mesiacov vo väzbe, poznačila jeho zdravotný a psychický stav. Na každom človeku by taký dlhý čas strávený vo väzbe, navyše nezákonnej väzbe, zanechal následky na zdraví, nehovoriac o odsúdení človeka spoločnosťou a pohrdaním ním.

42. Odvolateľ ďalej poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej súdy pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu, zohľadňujú nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale naďalej prihliadajú napr. na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Zavedenie princípu primeranosti k iným formám finančných kompenzácií spolu s ponechaním možnosti prihliadať na osobitosti jednotlivého prípadu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala „spravodlivé zadostučinenie“.

43. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je - vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

44. Podľa názoru žalobcu s určitosťou možno povedať, že 9 mesiacov strávených vo väzbe spôsobilo žalobcovi závažnú ujmu a ako takú by ju pocítovala aj každá iná fyzická osoba. Hlavne z dôvodu, že vo väzbe sa ocitol človek, ktorý bol oslobodený spod obžaloby, pretože skutok, ktorý sa mu kládol za vinu, nespáchal. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na česť a dôstojnosť, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti. Aj v prípade niektorého zásahu do práva na súkromie môže nastať ten istý dôsledok (zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere).

45. V žalovanom prípade na základe vykonaných dôkazov bolo preukázané, že došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti, v obci, v ktorej býval. Žalobca práve z tohto dôvodu začal pracovať v zahraničí, aby sa vyhol osočovaniu, ohováraniu a ukazovaniu spoluobyvateľov na jeho osobu. Jednoducho je človeka obviňovať, ale ťažko to napraviť. Bez ohľadu na skutočnosť, že bol žalobca oslobodený spod obžaloby, občania v obci do dnešného dňa pozerajú na žalobcu ako na vinníka.

46. Čo sa týka fakturovaných trov právneho zastúpenia uviedol, že samotné vystavenie faktúry na fakturovanú sumu predstavuje vyčíslenie výšky škody spôsobenej žalobcovi.

47. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. Odvolanie žalovaného však opodstatnené je.

48. Čo sa týka zamietavého výroku napadnutého rozsudku, s výnimkou uplatneného nároku na finančné plnenie, ktorým sú trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní odvolací súd konštatuje, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si vo vzťahu k týmto uplatneným nárokom, o ktorých rozhodol súd prvej inštancie, osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

49. K odvolacím námietkam žalobcu a žalovaného sa žiada uviesť nasledovné:

50. V tejto veci žalobca podanou žalobou uplatnil tri samostatné nároky na náhradu škody.

51. V žalobe tvrdil, že náhradu škody si uplatňuje z titulu nezákonnej väzby a trestného stíhania, ktoré pozostáva

- zo straty na zárobku vo výške 2.700 eur za obdobie trvania väzby,
- z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur vzhľadom k tomu, že výkonom väzby došlo zo strany štátu k neprimeranému zásahu do žalobcovej občianskej a ľudskej dôstojnosti, v značnom rozsahu bola znížená jeho česť, povesť, dobré meno a postavenie a bola spôsobená nenapraviteľná ujma v osobnej sfére, rodinnom a pracovnom prostredí,
- z finančného plnenia, ktorým sú trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 1.744,86 eur.

52. V ďalších žalobných tvrdeniach uviedol, že žalobca bol v trestnom konaní stíhaný pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) a zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ S., Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odbor justičnej polície ČVS: X.-XXX/X-OVK-PO-XXXX zo dňa 24.6.2010 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre uvedené zločiny.

53. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu S. sp. zn.: OTp 72/10 zo dňa 25.6.2010 bol žalobca z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby. Väzba začala plynúť dňa 23.6.2010 od 18:45 hod. a bola vykonávaná v Ústave na výkon väzby a v ústave na výkon trestu odňatia slobody S..

54. V bode III. žaloby, žalobca zvýraznil, že žalobcovi vznikla škoda uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu S. sp. zn.: OTp 72/10 zo dňa 25.6.2010, ktorým bol žalobca nezákonne vzatý do väzby. Nezákonnosť väzby potvrdzuje fakt, že na základe rozsudku Krajského súdu v S.e sp. zn.: 2To 17/13-579 zo dňa 3.10.2013 bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby.

55. Odvolací súd preto nemal žiadne pochybnosti o správnosti záveru súdu prvej inštancie, ktorý v bode 33. napadnutého rozhodnutia vyslovil záver, že žalobca si v tomto konaní uplatňoval nároky z titulu rozhodnutia o vzatí do väzby, nie z titulu vznesenia obvinenia.

56. Treba poukázať na to, že štát v podstate zodpovedá aj za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu, a to za podmienok ustanovení k zákonom č. 514/2003 Z.z. Za nezákonné rozhodnutie je v takomto prípade považované rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie začína.

57. Odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013, v zmysle ktorého „Vzhľadom na existenciu špeciálnej právnej úpravy o škodových nárokoch vzniknutých v súvislosti s väzbou, by všeobecný súd nemal pri vyčíslení škody uplatnenej iba v súvislosti s nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia zahrnúť do tejto škody aj nároky spojené s obdobím väzby, pretože žalobca si náhradu škody navyše aj z tohto dôvodu neuplatnil, ale uplatnil si ju len a len z dôvodu nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia.

Ak má byť do škody uplatnenej žalobcom započítaná aj škoda, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s väzbou, žalobca si má uplatniť nárok na jej náhradu nielen z titulu nezákonnosti obvinenia, ale aj z titulu nezákonnosti väzby.

Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu, iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.“

58. V tejto veci si žalobca bez akýchkoľvek pochybností uplatňuje náhradu škody, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s väzbou a svoj nárok si uplatňuje z titulu nezákonnosti väzby (Žalobcovi vznikla škoda uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu S. sp. zn.: OTp 72/2010 zo dňa 25.6.2010, ktorým bol žalobca nezákonne vzatý do väzby).

59. V žalobe uplatnené nároky týkajúce sa trov právneho zastúpenia však nie sú v príčinnej súvislosti s väzbou, preto ich podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovi nemožno priznať.

60. Odvolací súd vzhľadom k hore uvedenému zmenil rozsudok v jeho vyhovujúcej časti tak, že žalobou o zaplatenie sumy 500 eur z titulu časti trov právneho zastúpenia v trestnom konaní zamietol (§ 388 CSP).

61. Ani s ďalšími odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd nestotožňuje.

62. Ušlý zisk sa obvykle vymedzuje ako ujma spočívajúca v tom, „že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to pri skutočnej škode), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).“ (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.2010 sp. zn. 4Cdo 319/2008).

63. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom odôvodnil (bod 36.), z akých dôvodov žalobu v časti o zaplatenie sumy 2.700 eur zamietol.

64. Jeho závery sú súladné s citovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v tom smere, že nestačí iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale žalobca musí preukázať, že predmetný zisk (mzdu) by mohol v rozhodnom období reálne dosiahnuť.

65. Čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd poukazuje na presvedčivé odôvodnenie súdu prvej inštancie uvedené v bode 38. a 39. napadnutého rozsudku.

66. Samotný žalobca v podanom odvolaní poukazuje na to, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je - vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy.

67. Existenciu závažnej ujmy je však potrebné v konaní pred súdom preukázať.

68. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdenej ujme, ktorá mu vznikla, nemožno tomuto záveru súdu prvej inštancie nič vyčítať.

69. Vzhľadom k hore uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok v jeho zamietavej časti, s výnimkou uplatneného nároku týkajúceho sa náhrady škody z finančného plnenia, ktorým sú trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní, ako vecne správny potvrdil.

70. Odvolací súd zmenil výrok napadnutého rozsudku vo výroku o náhrade trov konania z dôvodu, že žalovaný bol v konaní pred súdom prvej inštancie úspešný v celom rozsahu. Zároveň bol v celom rozsahu úspešný aj v odvolacom konaní (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP). O výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

71. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).